

læg og en god indgang til historien, men en alt for summarisk teoretisk introduktion.

Hans Thor Andersen

T. H. Elkins with B. Hofmeister: Berlin: The spatial structure of a divided city. Methuen, London 1988. XVI, 274 s., ill. fig. 25 cm. GBP 40.-.

Bogen indeholder ni kapitler om Berlins byplanmæssige historie og udvikling fra handelsplads til kejserby, dens tvedeling og de nyeste træk: Befolkning, beskæftigelse, økonomi, boligforhold, segregation, transport og naturligvis de særlige politiske forhold omkring Vestberlin.

Bogen henvender sig til et bredt publikum; den kan læses med stort udbytte af såvel fagfolk som interesserede lægfolk. Den er tilmed skrevet letlæseligt og er udstyret med talrige figurer, kort, fotos og tabeller. Den er bestemt pengene værd.

Hans Thor Andersen

Benno Werlen: Gesellschaft, Handlung und Raum: Grundlagen handlungstheoretischer Sozialgeographie. (Erdkundliches Wissen H. 89.)

Steiner, Stuttgart 1987. Xm 315 s., ill. 25 cm. DEM 56.-.

Der er tale om en tung og grundig analyse af socialgeografien som handlingsanvisende videnskab. Dette er gjort gennem fire store kapitler: I kapitel 2 gennemgås Poppers kritiske rationalisme, handlingens erkendelseslogiske problem og verdens ontologiske differentiering. Dette bruges til at karakterisere fænomenologiens handlingsperspektiv. I kapitel 3 diskuteres det videnskabelige grundlag for en erkendelsesteoretisk socialgeografi. I kapitel 4 søges den geografiske dimension inddraget i analysen (afhandlingens største kapitel) af rumbegrebet for henholdsvis den fysiske, den sociale og den mentale verden i et kritisk-rationelt og fænomenologisk perspektiv. Herefter ansues rummets sociale betydning i relation til materielle objekter på baggrund af en række klassiske arbejder, bl.a. Durkheim. I kapitel 5 sættes den tyske faglige tradition i relation til den teoretiske ramme.

Afhandlingens hovedbudskab er at socialgeografien må bevæge sig fra behaviorisme til aktionsteori, samt at rummets reifikation i dag er en alvorlig barriere for socialgeografien. Dens primære anvendelse er forskningsbrug.

Hans Thor Andersen

British social trends since 1900: a guide to

the changing social structure of Britain. Ed. by A. H. Halsey.

Macmillan, London 1988. XXVIII, 650 s., ill. 24 cm. GBP 16.95.

Med 15 kapitler med emner som befolkning, beskæftigelse, økonomi, uddannelse, valg, kriminalitet, migration og religion kommer 'British social trends since 1900' godt rundt. Der tegnes et billede i et firsårigt perspektiv – et stort plus. Bogen er fyldt med tabeller og figurer, der illustrerer de gennemgribende ændringer af det britiske samfund. Det regionale aspekt er kun i mindre grad belyst, her må læseren op-søge de almindelige statistiske publikationer.

Bogen er anvendelig for både den, der har behov for nogle hurtige opslag, og den, der vil ridse hovedlinierne i udviklingen op. Bogen kan bedst karakteriseres som en kommenteret 80-års statistik; som sådan lever den op til forventningerne.

Hans Thor Andersen

Handbook of regional and urban economics. (Handbooks in economics, 7.) Vol 1: Regional economics. Ed. by Peter Nijkamp. Vol 2: Urban economics. Ed. by Edwin S. Mills.

North-Holland, Amsterdam 1986-87. XXII, XVIII, 1322 s. (i 2 bd.). 25 cm. NLG 400.-.

Serien 'Handbooks in Economics', der pt rummer 7 værker og har fem undervejs, er grundige arbejder baseret på matematisk-mikroøkonomisk teori og metode. Det gælder også ovenstående værk.

Værket består af to bind; 'Regional Economics' og 'Urban Economics'. Lokaliseringanalyse er et centralt emne, derfor anvendes i alt 11 kapitler på dette emne. I bind 1 efterfølges lokaliseringanalysen af to temaer: Regional økonomi, samt regional udvikling og metode. I bind 2 arbejdes med 'urban markets' og 'urban government'.

Metodikken, teorien og problemstillingen er fælles for de mange forfattere, der har skrevet de i alt 33 kapitler. Men problemstillinger, der ligger udover matematisk modelbygning, computer-simulering og mikroøkonomisk tankegang er omhyggeligt siet fra. Derved mistes unægtelig megen forståelse af verden.

Det er ikke en håndbog i den forstand, at man 'kan slå noget op'; snarere en status over fremskridtet i Regional Science. Som sådan er den repræsentativ, men den har også 1300 sider at brede sig over.

Hans Thor Andersen

The development of high technology industries: an international survey. Ed. by Michael J. Breheny and Ronald McQuaid.

Routledge, London 1988. 363 s., fig. 22 cm. GBP 35.-.

High-Tech er et af tidens nøgleord, når regional udvikling, beskæftigelsesproblemer og industripolitik skal beskrives. Selv EF's frie marked har noget med dette at gøre. De rige samfund frygter, at deres velstand undergraves af den nye teknologi, de fattige at de for evigt bliver henvist til taberrollen i den internationale arbejdsdeling.

Det er derfor en aktuell debat, de 10 kapitler beskæftiger sig med, men også en bred problemkreds: Fra international arbejdsdeling, teknologi-bølger, lokalisering af high-tech erhverv i nogle nøglelande til vækst og intern firmaorganisation i store amerikanske virksomheder.

Flere bidrag understreger den statslige sektors indflydelse for vækst og lokalisering af high-tech / informationsteknologi og deres følger i form af hastigt voksende forsknings- og udviklingsomkostninger. Dette tema diskuteres bl.a. i relation til Esprit-programmet, det europæiske forsøg på at hævde sig blandt de ledende virksomheder i verden. Endelig er der grund til at fremhæve et interessant japansk bidrag om high-tech-udviklingen: Den ledes og planlægges i Japan gennem staten både mht. de sektorer og regioner, der skal prioriteres.

En god bog mht. temavalg og aktualitet, velegnet til 2. dels studerende med interesse for regional udvikling og teknologi.

Hans Thor Andersen

Small and medium size enterprises and regional development. Ed. by Maria Giaoutzi, Peter Nijkamp and David J. Storey.

Routledge, London 1988. XVII, 314 s., fig. 22 cm. GBP 45.-.

Bogen er et resultat af en konference i efteråret 1986 om mindre virksomheder og deres rolle i den regionale udvikling. De 15 kapitler er håndplukkede bidrag fra konferencen. De kommer derfor vidt omkring geografisk og temamæssigt. De første 7 kapitler går overordnet til værks og søger efter generelle tendenser og forklaringer på innovation, virksomhedsstartere og små virksomheders rolle i lokaløkonomien. Er nye og små virksomheder i nye brancher mere konkurrencedygtige og innovative end de gamle, store monopolvirksomheder? Og hvad betyder det for den regio-

nale udvikling?

Det påpeges, trods den megen vægt på jobpotentialet i de mange nye småvirksomheder, at de store, gamle industrier beskæftigelsesmæssigt vejer meget tungt. Anden del af bogen er viet til en række nationale case-studies (Spanien, Indonesien, Israel og Holland).

Bogen er velegnet som debatindlæg i den faglige diskussion og kan desuden bruges på 2.dels studiet.

Hans Thor Andersen

Die städtebauliche Entwicklung Berlins. Hrsg.: Der Senator für Stadtentwicklung und Umweltschutz, Berlin.

Der Senator für Stadtentwicklung und Umweltschutz, Berlin 1988. 11 kortblade. Afhængig af størrelse: Pr. kortblad mellem DEM 8,- og DEM 20,-.

I anledning af Berlins 750 års jubilæum 1987 udsendte Senatoren for byudvikling og miljøbeskyttelse en serie på 9 kortblade i målestok 1:10.000 med Berlins arealanvendelse og udvikling 1650-1986 som tema. Desuden medfølger 2 specialkort over henholdsvis Hobrecht-planen fra 1862, der fik så stor betydning for udviklingen af byens struktur og form, samt udbombede områder under anden verdenskrig.

Kortene er i god kvalitet, men fordrer naturligvis tilknyttet litteratur for at give fuldt udbytte.

Hans Thor Andersen

Peripheralisation and industrial change: impacts on nations, regions, firms and people. Ed. by G. J. R. Linge.

Chrom Helm, Routledge, London 1988. XV, 253 s., fig. 24 cm. GBP 27.50.

Center-periferi-begrebet er et indarbejdet begreb i kulturgeografien. Navnlig efter anden verdenskrig har begrebet været brugt i vækst-center teori, vækst-pol teori, regionale vækststrategier mm. Størstedelen af disse arbejder behandler primært begrebet som et geografisk begreb. Imidlertid rummer processerne bag begrebet meget mere: erhvervs- og arbejdsmarkedsmæssige forhold, teknologioverførsler, industripolitik, levekårsforskelle, virksomhedsorganisation etc. Disse forhold har en gruppe forskere søgt at beskrive og forklare i en konference i 1986. Bogen er et udvalg af indlæg herfra. Kapitel 1 er et oversigtskapitel, der behandler center-periferi begrebet på globalt plan, som udtryk for en polarisation og i relation til befolknings og samfund. En række begreber

udtydes heri. De næstfølgende kapitler handler især om 3. verden, men også udkantsregioner i Norge og Italien / Sydeuropa. Anden halvdel af bogen beskæftiger sig i højere grad med virksomhedsinterne relationer og strategier som baggrund for center-periferi relationen, men også med innovationsmuligheder i udkantsregioner i de udviklede lande. Bogen kommer godt rundt om begrebet og navnlig kapitel 1 er godt som introduktion til regionaløkonomiske problemstillinger.

Hans Thor Andersen

The uncertain future of the urban core. Christopher M. Law et al. (Eds.).

Routledge, London 1988. 253 s., fig. 22 cm. GBP 32.50.

Bogens emne er 'urban core/inner city', dvs bykernen og det der på dansk kaldes brokvartererne. Disse bydele (de centrale bydele) har været fokus for investeringer, handel, produktion, beboelse siden byernes opståen. Fra o. 1960 oplevede de imidlertid en både relativ og absolut tilbagegang. Det giver en vis usikkerhed for fremtiden, og derfor er bogen skrevet for at klarlægge de fremtidige muligheder. Det gøres gennem et introduktionskapitel om ændringer i bysystemet og den tilhørende geografiske struktur, samt et kapitel vedr. planlægning og policy. Dernæst præsenteres de udvalgte byer, der danner grundlag for bogens empiriske konklusioner. De næstfølgende fem kapitler omhandler beboelse, beskæftigelse, detailhandel, transport og kontorvirksomhed i de centrale bydele. I sidste kapitel konkluderes forskelle og ligheder mellem amerikanske og vesteuropæiske byers udvikling, struktur og form: Fx at de amerikanske byer i højere grad oplever en udvikling i retning af 'urban way of life' - bo og arbejde i byen, mens de europæiske byers udvikling er gået i retning af en stærk segregation mellem forstæder og centralby. Fremtiden derimod er tyndt beskrevet; løse tanker med få teoretiske argumenter bag. Bogen egner sig til anden dels studerende med interesse for city-udvikling mm.

Hans Thor Andersen

Mekuria Bulcha: Flight and integration: Causes of mass exodus from Ethiopia and problems of integration in the Sudan.

Scandinavian Institute of African Studies, Uppsala 1988. 256 s., fig. 24 cm. SEK 150,-.

Flygtninge fra Etiopien udgør omtrent 2 millioner mennesker. Det er store byrder

for nabolandene: I Sudan er der et antal svarende til 5 % af befolkningen, i Somalia til ca. 20 % og i Djibouti til ca. 6 %. Bulcha's bog omhandler i del I de forhold, der har fremkaldt flygtningestrømmene. Interessant er den "etiopiske kolonialisme", der har rødder langt tilbage, og moderne tiltag som fx "tørke-genbosættelse" og "landsbysammenflytning". Selv alfabetiseringsprocessen ser forfatteren som "amharisation".

Del II behandler flugten, motiver, selve migrationen og interaktionen med det ny samfund - alt baseret på interviews. Det er lidet lystelig læsning, men klart og ret præcist berettet.

Tredje del beskriver flygtningenes integration i værtslandet og deres problemer med nyt sprog, fremmed religion og - først og fremmest - overlevelse. I Sudan har man givet flygtningene jord at dyrke, men det volder selvfølgelig vanskeligheder for ikke-landmænd.

Bogens store fortjeneste er, at den søger - omend engageret - at give et nøgternt billede af forholdene. Billedet passer godt med, hvad undertegnede selv har set. Forhåbentlig bliver bogen et bidrag til at få stoppet al denne elendighed.

Sofus Christiansen

Hermann Lautensach: Korea: A geography based on the author's travels and literature. Springer, Berlin 1988. XVII, 598 s., ill. fig. 25 cm. 1 kort i lomme. DEM 162,-.

Lautensach's "Korea" er en geografisk landbeskrivelse i den klassiske, tyske tradition, grundig og bredt dækkende på samme tid. Den udkom første gang i 1945.

Bogen er i tre dele: Første del giver den geografiske og historiske baggrund, opdagelsesrejser såvel som Lautensach's egen.

Anden del behandler naturen og den traditionelle kultur, mens tredje del er en detaljeret gennemgang på regionsbasis af hele Korea - både Nord- og Syd-.

"Korea" er stadig en nyttig bog og vil sikkert finde ny læsere, da den er på engelsk. Dens mest markante minus er mangelen på et opfølgende femte afsnit, hvori Koreas nutid som NIC-land blev beskrevet.

Sofus Christiansen

Wolfgang Weischet: Einführung in die Allgemeine Klimatologie: physikalische und meteorologische Grundlagen. 4. überarb. u. erw. Aufl.

Teubner, Stuttgart 1988. 264 s., ill. 21 cm. DEM 36,-.

Denne bog giver en elementær indføring i